

Познатата и непознатата съдебна власт

Всеки знае по нещо за съдебната власт. Някои са учили право, други са имали работа, свързана със съдилищата, а трети знаят от обща култура. В медиите също се говори за съдебната власт. Отскоро и учениците между десети и дванадесети клас се обогатяват с познания за съдебната власт и то от хора, участващи в нея. Това помага, както за по-лесното усвояване на учебния материал по предмета „Етика и право“, за разбирането на съдебната система и управлението на страната, така и за бъдещото развитие на някои ученици. Имам съученици, които се насочват към правото като своя реализация след завършването си. Но какво знаем за съдебната власт?

Всички знаят, че към съдебната власт се причисляват съдиите и прокурорите. Някои дори мислят, че адвокатите също са част от нея, но те не са. Всички знаят и, че има различни видове съдилища: районни, окръжни, административни, апелативни, военни, Върховен касационен съд и Върховен административен съд. В тях се разглеждат граждански, административни и наказателни дела. Има и три инстанции. При първоначално образуване делото се гледа от първоинстанционен съд. Ако се обжалва решението по първоинстанционното дело, се образува дело на втора инстанция. При обжалване то се гледа на касационна или трета инстанция. Решението на трета инстанция е окончателно. Не мисля, че има някой, който да не знае, че може да се осъди някой само ако е извършил престъпление или е в нарушение на закона. Присъдите пък може да са само в границите на определеното в наказателния кодекс. Много хора мислят, че съдиите решават каква да бъде присъдата и това е така, но тяхното решение е ограничено от наказателният кодекс. Наказателният кодекс има за задача да защитава от престъпни посегателства личността и правата на гражданите и цялостния установен в страната правов ред. За осъществяване на тази задача той определя кои общественоопасни деяния са престъпления и какви наказания се налагат за тях и установява случаите, когато вместо наказание могат да бъдат наложени мерки за обществено въздействие и възпитание.

Но аз не познавам голяма част от българското право и съдебната власт. Съдебната власт е като океан. Като го гледаш е едно цяло. Но ако се гмурнеш, ще разбереш, че в него има много отделни части. И колкото повече и по-навътре плуваш, толкова повече неща откриваш за него. И накрая, когато излезеш, когато завършиш висшето си образование по право и си мислиш, че знаеш какво има в този океан, започваш работа и разбираш, че този „океан“ е заливче, в което си се топнал за малко. Това е много голяма и важна за всяка държава част, на която се крепи нормалният живот. Много е трудно този държавен орган да работи идеално, но това е задължение на гражданите на държавата. Трябва да познаваме съдебната власт, за да можем да и помагаме. Така ние осигуряваме себе си, както когато обработваме нива: подготвяме почвата, садим, поливаме, грижим се за растенията, за да осигурим прехраната си. А по островните държави има една поговорка: „Не плувай в непознати води.“ Трябва да познаваме съдебната власт, за да не и пречим и тя да бъде перфектна машина, при която да няма грешки и да се гордеем с нея, с нас и с държавата си.